

نسرین ستوده

نسرین ستوده یک وکیل حقوق بشر ایرانی است که در بین اندک افرادی قرار داشت که تا قبل از دستگیری خود در سال ۲۰۱۰ از دستگیری مخالفان در تظاهرات جمعی ۲۰۰۹ بر علیه انتخاباتی که معتقد بودند جعلی بوده است شجاعانه دفاع قانونی انجام داد.

سال ۲۰۱۲ که این جایزه به ایشان تعلق گرفت، او در حال گذراندن مجازات ۶ سال زندان به اتهام به خطر انداختن امنیت ملی ایران و اعتصاب غذای ۷ هفته ای خود در سلول انفرادی در زندان مخوف اوین ایران در اعتراض به فشارهای قضایی به همسر و دختر جوانش بود.

با اینکه در وضعیت نحیفی قرار داشت باز هم قدرت این را داشت که نامه ای به یاد ماندنی برای پارلمان بنویسد که در مراسم اهدای جایزه ایشان توسط دوست، همکار و موکل او خانم شیرین عبادی برنده جایزه نوبل خوانده شد. "داستان حقوق بشر و مکانیسم تضمین آن راه طولانی را طی کرده است و هنوز هم تحقق آن تا حد زیادی به اهداف و مقاصد دولت ها، همان بزرگترین نقض کنندگان حقوق بشر، بستگی دارد". خانم ستوده به مدافعان حقوق بشر و زندانیان سیاسی می گوید "من هم مثل شما می دانم که دموکراسی راه طولانی و دشواری در پیش رو دارد".

او بطور غیر منتظره ای در سپتامبر ۲۰۱۳ آزاد شد، دلایل آزادی او از طرف مقامات ایرانی افشا نشد، ولی مجازات ایشان لغو نشد و خانم ستوده هنوز هم حق خروج از ایران را ندارد و به همین دلیل نمی توانند جایزه ساخاروف خود را دریافت کند. با اینحال، در دسامبر ۲۰۱۳ خانم ستوده در تهران با اولین هیئت پارلمان اروپا که پس از ۶ سال برای بازدید از ایران آمده بودند، ملاقات کرد. در این جلسه - خانم ستوده توجه خود را معطوف به شرایط زندانیان سیاسی کرد و محاکمات برگزار شده در دادگاه های انقلاب، نه دادگاه های کیفری، را به دلیل شفاف نبودن محکوم کرد - این ملاقات اختلافات و اعتراضاتی در بین تندروهای ایرانی ایجاد کرد که خانم ستوده و آقای جعفر پناهی را بعنوان فتنه گر متهم می کردند. خانم ستوده به محض آزادی از زندان، به انجام فعالیت های خود، دفاع از زنان قربانی اسید پاشی، اقلیت های مذهبی و کمپین های حقوق بشر از جمله پایان دادن به مجازات اعدام برگشت. او برای چندین مورد توسط مقامات ایرانی به طور موقت بازداشت شده است.

خانم ستوده توانست به صورت محدود به شغل قانونی خود برگردد همان شغلی که برای به دست آوردن آن چندین سال تلاش کرده بود و کار خود را با دفاع از افراد صغیر در برابر مجازات اعدام شروع کرده بود. علاوه بر مجازات ۶ سال زندان، او از انجام وکالت و همبیطور خروج از کشور به مدت ۱۰ سال ممنوع شد. او اعتراض خود برای ممنوعیت از انجام وکالت را به حوزه قضایی دادگاه انقلاب اعلام کرد اما در اکتبر ۲۰۱۴ از طرف کانون وکلای ایران یک محرومیت ۳ ساله برای او در نظر گرفته شد که به اعتقاد خانم ستوده دست قدرتمند وزارت اطلاعات در کار بوده است.

خانم ستوده هر روز کاری هفته را برای "حق مخالفت" و "حق کار" در جلوی مرکز اصلی کانون وکلای تهران تحصن کرد. اعتراض او در رسانه رسمی ایران تحت پوشش قرار نگرفت ولی بسیاری از فعالان دیگر و قربانیان نقض حقوق بشر به او پیوستند. سرانجام محرومیت خانم ستوده در ژوئن ۲۰۱۵ به ۹ ماه کاهش یافت و او هم به تحصن و اعتراض خود پایان داد هر چند او و طرفدارانش تقاضا برای حذف کامل این محرومیت را دوباره عنوان کردند. او این کاهش محرومیت را به پشتیبانی هایی که دریافت کرد نسبت می دهد - از جمله پارلمان اروپایی که اعضای آن به شدت به محرومیت او اعتراض کردند - و برای برگرداندن مجوز وکالت او فوراً درخواست دادند.

ستوده می خواهد در ایران بماند و از داخل برای اصلاحات جدید مبارزه کند.